

EXAMENSARBETE

Våren 2015

Sektionen för hälsa och samhälle
Kriminologi

Arbogamorden

- En kritisk diskursanalys av fyra dagstidningars rapportering om Christine Schürer

Författare

Sandra Borén

Handledare

Jonas Ringström

Examinator

Joakim Thelander

Abstract

Kvinnor som mördare är underrepresenterade i Sverige, vilket gör att medias intresse blir stort när det faktiskt händer. Christine Schürrer, även kallad Arbogamörderskan, dödade två barn och försökte även mörda deras mamma. Detta är ett fall som fick extremt mycket publicitet i media. Syftet med uppsatsen är att ta reda på hur Christine Schürrer framställs i fyra svenska dagstidningar: Upsala Nya Tidning, Dagens Nyheter, Aftonbladet och Expressen. Totalt valdes 47 artiklar ut från dessa dagstidningar. För att göra en analys av dessa 47 olika tidningsartiklar används en kritisk diskursanalys, vilket innebär att det som studeras i artiklarna i första hand var vad de innehöll, samt genusteori och media, som syftar till att förklara eller jämföra hur kvinnor och män framställs i media. Resultatet av denna analys är att Christine Schürrer framställs av dessa fyra dagstidningar som en iskall, nonchalant och oberörd människa utifrån de handlingar hon sitter åtalad för. Slutsatsen som kan dras från analysen är att Christine Schürrer framställs av svenska dagstidningar som en brottsling och inte ett offer. Beskrivningarna av henne i dagstidningarna är starkt negativt laddade, vilket stämmer överens med genusteorier angående hur kvinnliga gärningsmän till allvarliga brott ofta beskrivs i massmedierna.

Nyckelord: mord, diskursanalys, Arboga, Christine Schürrer, media, genus

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
1.1 Problemformulering	3
1.2 Syfte med frågeställningar	4
2. Bakgrund och tidigare forskning	5
2.1 Barnamord.....	5
2.2 Kvinnliga mördare.....	6
2.2.1 Offren vanligen familjemedlemmar	7
3. Teori	9
3.1 Diskursanalys som teori	9
3.2 Genusteori	10
3.2.1 Kvinnliga brottslingar i media	10
4. Metod	13
4.1 Diskursanalys som metod.....	13
4.2 Datainsamling.....	14
4.3 Urval och avgränsning	15
4.4 Utförande av analysen.....	15
4.5 Etiska reflektioner	16
5. Resultat	17
5.1 Trotsig lögnare	17
5.2 Nonchalant	18
5.3 Besatt och manipulativ	19
5.4 Ler och småskrattar	20
5.5 Trevlig under rättspsykiatriska undersökningen	20
6. Diskussion och analys	22
6.1 Framställs Christine Schürer som ett offer eller som en brottsling i svenska dagstidningar?	22
6.2 Hur framställs Christine Schürers agerande i rätten?	22
6.3 Hur framställs Christine Schürers agerande under den rättspsykiatriska undersökningen?.....	23
6.4 Avslutande diskussion.....	23

6.5 Slutord	24
Referenslista.....	25
Tryckta källor	25
Elektroniska källor	25
Artiklar	26

1. Inledning

”Under de senaste 20 åren har det årligen i Sverige skett i genomsnitt 95 fall av dödligt våld i form av mord, dråp och misshandel med dödlig utgång. /.../ Det dödliga våldet äger ofta rum i socialt marginaliserade miljöer och det är relativt ofta personer med missbruks- och/eller psykiska problem som begår denna typ av våldsbrott och som också drabbas av dem”
(Westfelt 2014, s. 42).

Mord eller misshandel som leder till dödlig utgång är ett relativt ovanligt fenomen i Sverige, ändå sker det omkring 100 mord eller dråp årligen i Sverige. Antalet mord eller misshandel som leder till dödlig utgång var under 2013 och 2014 87 stycken respektive år. Det är allra vanligast att mord eller misshandel med dödlig utgång begås i något av storstadslänen i Sverige. I omkring en tredjedel av fallen används ett skjutvapen (Westfelt 2014, s. 42; BRÅ 2015).

I omkring två tredjedelar av alla mord eller misshandel med dödlig utgång är offret en man och förövaren är också vanligtvis en man (BRÅ 2015). Dock händer det att även kvinnor begår mord eller misshandel med dödlig utgång, även om det är extremt ovanligt i Sverige. Då det är så ovanligt att kvinnor begår mord eller misshandel med dödlig utgång, är intresset i dagstidningar stort när något sådant väl händer.

1.1 Problemformulering

Då det är så pass få kvinnor som begår brott i Sverige och speciellt mördar en annan människa, så är det intressant att studera hur detta påverkar massmedias framställning av kvinnor som mördar eftersom massmedia vanligen rapporterar mer frekvent om en händelse där en kvinna begått ett mord än när en man gjort det. En mycket välkänd händelse i Sverige som berör kvinnor som mördar är Arbogamorden, där två små barn blev mördade och deras mamma blev utsatt för mordförsök.

Maximilian (Max) och Saga Jangestig, 3 respektive 1 år gamla, bodde på Verktygsgatan i Arboga tillsammans med sin då 23-åriga mamma Emma Jangestig och hennes sambo. En kväll knackar det på dörren och en för barnen okänd kvinna kommer in och presenterar sig som Tine. Det är det sista barnen någonsin får uppleva (Nannini Nilsson 2008b).

Christine Schürrer, även kallad Tine, är en tysk medborgare boendes i Sverige periodvis. Hon har tidigare haft en romans med den nuvarande sambon till Emma Jangestig och styvfadern till Emmas barn (Edblom 2008). Schürrer befinner sig i Arboga för tiden då mordet och mordförsöket utfördes, vilket gör att hon ganska snabbt blir huvudmisstänkt för dåden. Schürrer, som har hunnit lämna Sverige och rest tillbaka till Tyskland, överlämnar sig själv till tysk polis efter att hon har hört talas om att hon är efterlyst internationellt och häktas på sannolika skäl misstänkt för mord på Max och Saga Jangestig (Martikainen, Wik & Rex 2008).

Det är ingen tvekan om att Christine Schürrer dömts för mycket allvarliga brott. Men mitt fokus och intresse i denna uppsats ligger inte på själva brotten, eller offerskapet för brotten, utan snarare på hur massmedierna hanterat nyhetsrapporteringen och deras beskrivningar av Schürrer. En central fråga för denna uppsats blir: Hur framställs då Christine Schürrer i svenska dagstidningar utifrån de dåd hon utfört?

1.2 Syfte med frågeställningar

Syftet med denna uppsats är att ta reda på hur kvinnliga mördare framställs i svenska dagstidningar och mer specifikt hur Christine Schürrer framställs i svenska dagstidningar.

1. Framställs Christine Schürrer som ett offer eller som en brottsling i svenska dagstidningar?
2. Hur framställs Christine Schürriers agerande i rätten?
3. Hur framställs Christine Schürriers agerande under den rättspsykiatriska undersökningen?

2. Bakgrund och tidigare forskning

Detta avsnitt syftar till att ge en större förståelse för det ämne jag valt i denna uppsats. Därför kommer detta avsnitt att behandla bakgrund och tidigare forskning inom ämnesområdena kvinnliga mördare och barnamord. När begreppet *offer* används, syftar jag till den eller de personer som blivit utsatta för ett brott och när begreppet *förövare* används, syftar jag till den person som utfört brottet som offret blivit utsatt för.

2.1 Barnamord

Ett av de mest ovanliga brott som begås i Sverige, med ungefär tre fall om året, är barnamord. ”När det sker handlar det ofta om ett förlängt självmord” (Meyer 2011). Med ett förlängt självmord menas att först mördas barnet eller barnen och därefter tar förövaren sitt eget liv. Den vanligaste anledningen till att barn mördas är på grund av att förövaren lider av någon typ av akut psykisk sjukdom. Barnamord sker vanligen i hemmet där barnen bor och det är vanligen en nära anhörig som utför dådet (Meyer 2011).

”Under de två första månaderna år 2006 dödades tre yngre barn i Sverige. I början av januari dog ett treårigt barn efter svår vanvård och misshandel av sina adoptivföräldrar. Några dagar senare mördades ett spädbarn av sin mamma, och i februari upptäcktes ett mord på en tioårig gosse ’Bobby’, som sannolikt mördats och dränkts av sin styvfader. Denna ansamling av händelser kan ge bilden av att barnamord i Sverige är vanligt, men så är lyckligtvis inte fallet” (Janson, Moniruzzaman & Hjern 2007, s. 776).

De allra vanligaste förövarna av barnamord är barnets egna föräldrar och det är extremt sällsynt att gå från att vara tidigare ostraffad till att utföra ett barnamord (Meyer 2011). Det varierar vilken förälder som vanligen har utfört dådet beroende på barnets ålder. När mamman är gärningspersonen är barnet vanligen yngre än när pappan är gärningspersonen. Vanligtvis stryps eller kvävs barnet till döds och det är ovanligt att någon typ av tillhygge används (Janson, Moniruzzaman & Hjern 2007, s. 777). Vidare har studier som gjorts i Tyskland visat att gärningspersonen till barnamord vanligen är ganska unga och bor fortfarande kvar hos sina föräldrar (Kvinna misstänks ha dödat barn 2013).

2.2 Kvinnliga mördare

”En kvinna hugger ihjäl två små barn i Arboga, en annan avlossar dödande skott i Knutby, en tonårsflicka i Stockholm tros ligga bakom mordet på en jämnårig kamrat. Fallen har väckt stor uppmärksamhet, men det är ändå mycket sällsynt att kvinnor dödar” (Palmkvist 2009).

I Sverige sker årligen i genomsnitt 100 mord. Av dessa 100 mord utförs ungefär en tiondel av kvinnor, vilket inte har förändrats under de föregående 200 åren (Palmkvist 2009). Det är vanligen därför media rapporterar så frenetiskt när en kvinna begått ett mord, eftersom det är mycket ovanligt. Det kan också bero på att kvinnor anses vara ”passiv, underordnad och svag” (Edvardsson 2012, s. 12). Kvinnor passar inte in i rollen som mördare och det är därför vanligt att en kvinnlig brottsling får rollen som ett offer. Kvinnans brottsliga handlingar förklaras vanligen som ett agerande hon inte gjort av egen vilja. En annan vanlig orsak till att neutralisera den kvinnliga brottslingens handlingar är att handlingen beskrivs som en konsekvens av psykisk ohälsa (Edvardsson 2012, s. 12). På grund av att brottskategorin dödligt våld är en väldigt liten kategori i Sverige är det den brottskategorin som får mycket uppmärksamhet i media, i synnerhet om mördaren är en kvinna (Rying 2010). Detta beror till stor del på att en kvinna som dödar en annan människa helt avviker från den sociala normen om kvinnor och kvinnligt beteende. Kvinnor som dödar avviker alltså från samhällets normer och får därmed stor uppmärksamhet (Edvardsson 2012, s. 25).

En studie gjord i delstaten Florida i USA undersökte tre olika faktorer hos 29 vuxna kvinnor som blivit dömda för mord eller mordförsök. De faktorer som undersöktes var: individuella, familjära och brottsegenskaper (Roe-Sepowitz 2007, s. 489). Även psykologiska, sociala och miljömässiga egenskaper undersöktes hos de unga kvinnorna för att undersöka hur dessa egenskaper påverkar att kvinnan i framtiden begår ett mord. Det framkom att störningar i familjen var vanliga hos dessa kvinnor. Nästan hälften av kvinnorna levde enbart med sin mamma, medan ungefär 12 procent levde ihop med båda sina föräldrar. Två av deltagarna levde i hem där den ena föräldern skaffat en ny partner eller liknande. Endast en av kvinnorna levde själv, men hade en förmyndare (Roe-Sepowitz 2007, s. 492). Svårigheter med skolan var ett annat relativt vanligt bekymmer hos kvinnorna i studien. Mer än en tredjedel hade blivit avstängd eller utkastad från skolan (Roe-Sepowitz 2007, s. 493). Kvinnliga mördare kommer alltså vanligen från en trasig barndom, tillsammans med olika bekymmer med

exempelvis skolan.

Enligt Leif GW Persson så är det väldigt ovanligt med kvinnor som mördare. Dock har de kvinnor som dödar andra personer vanligen starka motiv bakom handlingen som kopplas ihop med offret. Kvinnor dödar i första hand inte personer som är helt främmande för dem. Vidare menar Leif GW Persson att kvinnliga mördare i stor utsträckning lider av någon typ av psykisk ohälsa (Edvardsson 2012, s. 25).

Det problem som kan uppstå med media i samband med den frenetiska rapporteringen av kvinnliga mördare är att allmänheten kan få en felaktig uppfattning om hur det dödliga våldet faktiskt ser ut. De fall som tas upp i media är vanligen de mest spektakulära och är inte representativa, vilket medför en snedvriden bild av hur verkligheten faktiskt ser ut (Rying 2010, s. 1).

2.2.1 Offren vanligen familjemedlemmar

”Dödligt våld mellan obekanta är mycket ovanligt i Sverige” (Rying 2010, s. 1).

Då mord begås av kvinnor är brottsplatsen i nio fall av tio det egna hemmet och mordet begås i åtta fall av tio mot en av medlemmarna i familjen. Det vanligaste offret för kvinnliga mördare är kvinnans partner eller make. Det förekommer dock även att kvinnor dödar barn, vanligen sina egna. Detta är dock väldigt ovanligt (Palmkvist 2009, s. 1).

Det har sedan 1990-talets början skett allt färre barnamord begångna av barnets mamma. Antalet har sjunkit från omkring fyra per år till knappt ett per år mellan 2005-2008. Undantaget är 2008 då Christine Schürer mördade två barn i Arboga. Dessa räknas inte med i genomsnittet eftersom barnen var för Christine Schürer obekanta (Rying 2010, s. 1).

För det mesta skiljer sig kvinnliga mördare från manliga i de avseendena att morden främst begås i hemmiljön och offret är vanligen en familjemedlem. Kvinnliga mördare använder även mer sällan någon typ av vapen eller tillhygge vid mordtillfället samt är oftast alkoholiserade (Rying 2010, s. 1). I studien, som nämndes här ovan, av Roe-Sepowitz (2008, s. 493) framkommer att mer än hälften av deltagarna i studien har eller har haft någon typ av missbruk, antingen med droger eller alkohol. 10,3 % av deltagarna var kroniska alkoholister

eller drogmissbrukare.

Arbogamorden och speciellt Christine Schürrer fick extremt mycket publicitet under perioden mars-december 2008. Tidigare studier visar att, som nämnts ovan, att det är de mest spektakulära fallen som får mest publicitet i media. Detta är ett extremt spektakulärt fall, då en för barnen, okänd kvinna kommer in i deras hem och de blir slagna med en hammare till döds. Även barnens mamma blir misshandlad, men överlever. Att en kvinna dödar barn är ovanligt i sig, men att en för barnen okänd kvinna dödar dem är extremt ovanligt. Schürriers agerande och beteende under rättegångarna rapporterades det flitigt om, men hon fick aldrig den offerroll som det pratas om här ovan att kvinnor vanligen får.

3. Teori

För att kunna utföra en analys behövs vetenskapliga teorier som försöker förklara varför specifika beteenden uppstår och hur personen själv rättfärdigar de beteenden som avviker från samhällets normer och lagar. Jag har valt att använda mig av diskursanalys som teori och genusteori. Att jag valt att använda mig av diskursanalys och genusteori beror på att båda teorierna är relevanta för uppsatsen då jag använder mig av en diskursanalys för att kunna få fram information om hur Christine Schürer framställs av fyra dagstidningar och genusteorin kommer hjälpa mig att göra en utförligare analys.

3.1 Diskursanalys som teori

Diskursanalysen som teori bygger på förståelsen att verkligheten vi lever i är socialt konstruerad och diskursanalysen har därmed en socialkonstruktionistisk grund (Winther Jørgensen & Phillips 2000, ss. 11-12). Det centrala i diskursanalysen och de angreppssätt som används utgår från generella antaganden som finns inom socialkonstruktionismen och idéer om olika typer av diskursiva relationer. Med detta menas att man anser att olika former av språkliga uttryck är det som är det centrala och det som ska studeras, vilket för denna uppsats är det relevanta då medias framställning av Christine Schürer studeras. Vidare anser man att den fysiska verkligheten, d.v.s. den verklighet vi lever i, får betydelse genom olika diskurser. Dessa diskurser skapas genom det språk vi använder och detta leder i sin tur till att vi formar och omformar denna verklighet (Winther Jørgensen & Phillips 2000, s. 15). Detta är relevant för min undersökning då bilden av Arbogamorden och speciellt bilden av Christine Schürer har skapats genom medias rapportering om händelsen. Det är då relevant att se hur medias framställningar skapar mening i de diskurser som de används.

Jag kommer främst att använda mig av Norman Faircloughs kritiska diskursanalys (CDA). Fairclough anser att verkligheten är uppdelad i två verkligheter: den diskursiva verkligheten och den icke-diskursiva verkligheten. Detta gör att huvudsyftet med användandet av diskursanalyserna blir att ”visa på förbindelserna mellan diskursiva praktiker och bredare sociala och kulturella utvecklingstendenser och strukturer” (Winther Jørgensen & Phillips 2000, s. 84). Det är just detta som gör denna teori relevant för den här uppsatsen, medias framställningar av Christine Schürer kommer att studeras utifrån de diskursiva praktikerna

och sedan kunna studeras vidare utifrån en bredare social och kulturell aspekt. Vidare menar Fairclough att diskurser kan förstås som olika slags former av social praktik. Dessa sociala praktiker formar och förändrar, samtidigt som de själva påverkas av andra sociala praktiker och strukturer. Vanligen skapas diskurser som ett svar på de maktrelationer som finns i samhället och de kan därför bidra till att antingen upprätthålla eller förändra de maktförhållanden som råder (Winther Jørgensen & Phillips 2000, ss. 70-71, 79). Även detta gör denna teori mycket relevant för denna uppsats eftersom media har en maktposition vilket inte Christine Schürer har.

3.2 Genusteori

Då denna uppsats syftar till att förklara och jämföra hur Christine Schürer framställdes av media så kommer genusteori i samband med media att användas för att göra analysen i denna uppsats. Genusteori innebär att man som forskare jämför eller försöker förklara det manliga och/eller det kvinnliga. När genusteori används i kriminologiska sammanhang syftar man till att antingen förklara manligt och/eller kvinnligt avvikande beteende eller skillnader mellan avvikande beteenden hos män och kvinnor. Feministisk kriminologi är en variant på genusteori som växte fram under 1970-talet som ett svar på den manscentrering som fanns inom den kriminologiska forskningen (Jewkes 2011, s. 125). Man fokuserar inom den feministiska kriminologin på kvinnor, varför dessa begår brottsliga handlingar och kvinnors offerskap. Feministisk kriminologi används även när man jämför och försöker förklara hur kvinnliga brottslingar framställs av media.

Dagligen rapporterar media om olika händelser som skett runt om i världen. För att en händelse ska bli rapporterad av media måste händelsen som skett anses vara något som i det rådande ideologiska klimatet anses vara avvikande eller riktigt hemsk (Jewkes 2011, s. 122). När händelser rapporteras i media blir vanligen vissa ord symboliska för händelsen och objekten som är inblandade och dessa symboliska ord används i ett negativt samband för att få händelsen att verka mer hemsk. Detta gäller särskilt när det handlar om människor som har begått brott (Jewkes 2011, s. 78).

3.2.1 Kvinnliga brottslingar i media

Inom den feministiska kriminologin anser man att när en kvinna begår ett brott, speciellt ett

våldsbrott med dödlig utgång, blir media mer benägna att rapportera om händelsen. Även om det också rapporteras flitigt om när män begår brott så blir rapporteringen av kvinnliga brottslingar vanligen mer omfattande och ihållande, vilket leder till att de kvinnliga brottslingarna blir ihågkomna (Jewkes 2011, s. 126).

Kvinnliga brottslingar får vanligen mycket utrymme i media, dock är det inte så vanligt att brotten kvinnorna begått beskrivs i detalj (Gurian 2011, s. 18). Att kvinnliga brottslingar får så mycket utrymme i media beror till största del på att brott utförda av kvinnor utmanar synen på vad som är kvinnligt. Brott och speciellt våldsbrott är något som vanligen kopplas ihop med ett manligt beteende. Då våld anses vara ett manligt beteende får kvinnor som utför våldsbrott vanligen stämpeln som onormal eller annorlunda (Gurian 2011, s. 12). Elizabeth Gurian (2011) har gjort en studie om kvinnliga brottslingar i media och kommit fram till sju olika framställningar av kvinnliga brottslingar, varav sex av dessa framställningar är relevanta för denna uppsats och kommer att användas i analysen:

- **Den onda kvinnan.** När kvinnor som mördar hamnar i medias fokus är det vanligt att de framställs som onda eller galna (Gurian 2011, s. 13).
- **Den osynliga kvinnan.** Kvinnor är inom kriminalstatistiken underrepresenterade, vilket kan ge en framställning av kvinnliga brottslingar som osynliga av media (Gurian 2011, s. 14).
- **Den kvinnliga biologin.** Kvinnliga brottslingar kan framställas som om de inte har någon kontroll över sina handlingar, att det brottsliga beteendet är medfött (Gurian 2011, s. 15).
- **Den sexuellt avvikande kvinnan.** När media rapporterar om kvinnliga brottslingar kommer nästan jämt frågan om kön upp. Kvinnorna framställs som manliga, icke-feminina, lesbiska eller på annat sätt avvikande från den rådande normen (Gurian 2011, ss. 15-16).
- **Svarta änkan.** Män som mördar framställs som mördare av media, medan kvinnor har en tendens att framställas som just kvinnor. Det är också vanligt att kvinnor blir tilldelade ”smeknamn” utifrån de brottsliga handlingar hon utfört, såsom t.ex. Svarta änkan (Gurian 2011, s. 16).
- **Den mentalt sjuka kvinnan.** Att tilldela kvinnliga brottslingar stämpeln som psykiskt sjuk är en patologisk strategi. Vanligen när någon blir stämplad som galen eller svårt psykiskt sjuk så leder detta till att de blir bemött med sympati. Detta gäller dock

vanligen inte för kvinnliga brottslingar som har utfört en brottslig handling utifrån avundsjuka eller ilska, utan de blir behandlade som om de verkligen vore helt galna (Gurian 2011, s. 17).

4. Metod

Då syftet med uppsatsen var att ta reda på hur Christine Schürrer framställdes i dagstidningar valde jag att använda mig av artiklar från fyra olika dagstidningar i Sverige som rör Arbogamorden och Christine Schürrer. Jag valde tidningarna Upsala Nya Tidning (UNT), Dagens Nyheter (DN), Aftonbladet och Expressen då det är två morgontidningar (UNT och DN) och två kvällstidningar (Aftonbladet och Expressen) som alla fyra utkommer varje dag. Metoden som jag valt att använda i denna uppsats är en kritisk diskursanalys.

4.1 Diskursanalys som metod

Faircloughs kritiska diskursanalys (CDA) innehåller en teoretisk grund (se avsnitt 3.1) samt instrument och verktyg att använda sig av för att analysera dynamiska diskursiva praktiker. Detta gör att man får en bred form av textanalys när man använder sig av detta angreppssätt. Det har jag funnit lämpligt utifrån uppsatsens syfte och frågeställningar.

Inom den kritiska diskursanalysen har begreppet diskurs enbart betydelsen språklig praktik, något som är mycket användbart och lämpligt i förhållande till det empiriska material jag använt mig av i uppsatsen. Vidare kännetecknas den kritiska diskursanalysen som en grundlig analys av text (Fairclough 2000, s. 158), vilket även det är mycket lämpligt i förhållande till det empiriska material och frågeställningar som använts i denna uppsats. Ett annat centralt begrepp inom den kritiska diskursanalysen är diskursordning. Diskursordning innebär ”ett avgränsat antal diskurser som strider i samma terräng” (Winther Jørgensen & Phillips 2000, s. 25).

Den analysmetod Fairclough har utformat till den kritiska diskursanalysen har tre praktiker: språklig, diskursiv och social. Jag kommer i första hand att använda mig av den språkliga praktiken, då min analys kommer att bygga på hur framställningen av Christine Schürrer kan förstås utifrån de skrivna texterna. Fairclough har utformat ett antal olika lingvistiska redskap att använda sig av vid en kritisk diskursanalys. Dessa redskap används för att analysera och studera hur diskurser ter sig i den skrivna texten. Man studerar bland annat metaforer, grammatik och ordval i de texter man valt att använda sig av. Det resultat man då får fram kommer belysa vilka konsekvenser olika språkliga former och uttryck har.

Två redskap eller element som Fairclough utformat och som jag använt mig av i analysen är transitivitet och nominalisering. Vid en analys av transitiviteten undersöker man ”hur händelser och processer förbinds (eller inte förbinds) med subjekt och objekt” (Winther Jørgensen & Phillips 2000, s. 87). Vid en analys av normaliseringen studeras i stället hur substantiv ersätter handlingar och processer. Man studerar även i vilka sammanhang som specifika ord och begrepp förekommer, vad som uttrycks explicit och vad som kan vara underförstått.

Utöver de analysredskapen Fairclough själv har utformat lyfter han fram analysredskap som utformats av Ernesto Laclau och Chantal Mouffe, vilka är användbara när man använder sig av en kritisk diskursanalys. De analysredskap Fairclough lyfter och som jag använt mig av i analysen är nodalpunkter och ekvivalenskedjor. Med nodalpunkt menas ett nyckelbegrepp som inte har en självklar och entydig mening, medan ekvivalenskedjor är begreppen och orden som kretsar runt nodalpunkten och därmed fyller nodalpunkten med innehåll och betydelse (Winther Jørgensen & Phillips 2000, ss. 33, 50).

4.2 Datainsamling

När det gäller datainsamlingen så använde jag mig av sökfunktionen på respektive tidnings hemsida. Anledningen till att jag valde att använda mig av digitala artiklar i stället för att använda tryckta artiklar beror på att det går betydligt snabbare att använda tidningarnas hemsidor än att söka upp artiklar i tryckta tidningar.

På tidningarnas hemsidor har jag sökt på olika sökord så som Arbogamorden, Christine Schürer, Schürer, Jangestig, Emma Jangestig o.s.v. Jag har sedan valt ut de artiklar som är mest relevanta för mina frågeställningar och artiklar som inte var alltför korta, då de artiklar som varit för korta inte var speciellt beskrivande utan mer talar om vad som nu kommer att hända i utredningen o.s.v.

4.3 Urval och avgränsning

I denna undersökning valde jag att använda mig av både morgon- och kvällstidningar. Detta gjorde jag för att jag trodde att det kunde finnas en skillnad i sättet att beskriva och uttala sig om de händelserna som artiklarna handlar om i morgon- och kvällstidningar. Det totala urvalet av artiklar som användes i denna diskursanalys blev 47 stycken, varav sex stycken artiklar var från UNT, tre var från DN, 13 var från Aftonbladet och 25 var från Expressen. Från början hade jag över hundra artiklar som berörde Arbogamorden och Christine Schürrer. För att kunna göra materialet hanterbart för denna studie valde jag i första hand ut en artikel från en tidning och hade de andra tidningarna artiklar om samma händelse eller liknande valde jag den artikel som hade det mest relevanta och användbara innehållet, dvs. den artikel som mest utförligt beskrev händelsen osv. Därefter valde jag ut de artiklar som kunde hjälpa mig att besvara frågeställningarna för denna uppsats och därför innehåller många av artiklarna information om Christine Schürriers beteende och agerande under rättegången och den rättspsykiatriska undersökningen.

Jag har även valt att göra en annan avgränsning när det gäller artiklarna. Jag har enbart använt mig av artiklar som är skrivna från mars 2008 till mars 2009, dvs. från det att denna uppmärksammade händelse begicks till ett år framåt. Jag valde att göra denna avgränsning då den passar väl ihop med mina frågeställningar. Att studera om Christine Schürrer betraktas som ett offer eller en förövare exempelvis tre eller fyra år efter den fällande domen var inget som var relevant för denna uppsats.

4.4 Utförande av analysen

Analysen genomfördes med de redskap som presenterades här ovan. Det som studeras i artiklarna var vad de i första hand innehöll. Därefter gjordes en analys av vilken verklighet som framträdde utifrån artiklarnas innehåll (Bergström & Boréus 2012, s. 391). Studiens fokus lades på texterna då den utgångspunkt jag valt innebar att texterna betyder något i sig.

Utifrån de frågeställningar och det syfte som denna uppsats hade så kunde ett antal olika relevanta teman påträffas. Utifrån dessa teman kunde en bild skapas av hur Christine Schürrer framställdes i media. Ett antal olika citat valdes ut för att användas i analysdelen då det för er läsare blir lättare att förstå mitt resonemang.

4.5 Etiska reflektioner

När det gäller den etiska delen av att utföra en studie finns det några forskningsetiska principer som Vetenskapsrådet har utformat. Dessa är informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet samt nyttjandekravet. Informationskravet innebär att all nödvändig information om studien måste ges till de som deltar i studien. Samtyckeskravet innebär, som kanske förstås av namnet, att forskaren måste samla in samtycke från deltagarna. Det innebär även att informera samtliga deltagare att de när som helst under studiens gång kan avbryta sin medverkan. Konfidentialitetskravet innebär att känsliga uppgifter som samlas in om exempelvis deltagarna under studiens gång ska behandlas med största möjliga konfidentialitet. Det sista kravet, nyttjandekravet, innebär att det insamlade materialet endast får användas för olika forskningsändamål (Vetenskapsrådet, u.å.). Då de artiklar som använts i denna uppsats är offentliga och tillgängliga för alla att läsa samt att de inte är av den arten att personerna de handlar om kan ta skada av i denna uppsats, innebär det att samtliga av Vetenskapsrådets krav, enligt mig, är uppfyllda och strider därmed inte mot några forskningsetiska principer.

Jag har även under arbetets gång med uppsatsen hela tiden försökt att inte lägga egna värderingar i vad som har stått i artiklarna, då detta kunde komma att påverka resultatet i denna uppsats.

5. Resultat

De teman som framkom vid analyserna av artiklarna var: *trotsig lögnare, nonchalant, besatt och manipulativ, ler och småskrattar* och *trevlig under rättspsykiatriska undersökningen*. För att göra genomgången av resultatet lättare har jag valt att ta med ett antal citat för att stärka de teman som framkommit. Alla teman som presenteras nedan hänger på sätt och vis ihop med varandra.

5.1 Trotsig lögnare

”Det är klarlagt att Christine Schürer befann sig i Arboga vid tidpunkten för mordet. Att Schürer hela tiden varit ovillig att berätta varför hon var i Arboga är mycket besvärande för henne. Att inte ens domen i tingsrätten gjort henne villig att förklara sig ses som ytterligare ett starkt indicium” (Lisinski & Thorén 2009).

Att Christine Schürer befann sig i Arboga vid tiden för mordförsöket och mordet är klarlagt. Hon var dock inte villig att svara på de frågor som berörde hennes visit i Arboga. Hon gav förklaringar till varför hon var i Arboga just den dagen, men denna förklarings detaljer ändrades lite då och då.

”Den misstänkta tyska kvinnan har reagerat på olika sätt då hon konfronterats med bevis på att hon lämnat oriktiga uppgifter. Ibland har hon stått fast vid det hon sagt, trots motbevisen, och ibland har hon ändrat sin historia” (Baas & Karlsson 2008).

Flertalet gånger påpekas det i de olika artiklarna att Christine Schürer har lämnat felaktiga uppgifter, ljugit och ändrat de utsagor hon gett. Schürer var under hela rättprocessen väldigt förtegen och svarade knappt alls på några frågor, speciellt inte frågor som rörde morddagen. Då hon har svarat på samma slags frågor har hon många gånger ändrat sig från det hon tidigare sagt, påstått att det hon tidigare sagt inte stämmer eller valt att inte besvara frågorna.

”Nu ska hon, enligt uppgifter till Expressen, ha vägrat att samarbeta och sagt att det är meningslöst eftersom hon ändå är helt övertygad om att hon kommer att släppas fri så småning om” (Johansson, Josefsson & Karlsson 2008).

Den anledning Schürrer angav för att inte vilja besvara de frågor hon fått var att hon ansåg sig oskyldig och därmed ansåg att hon inte kommer att dömas, utan frisläppas. Vanliga kommentarer till de frågor som ställdes till henne var: ”Ingen kommentar”, ”Det kan jag inte berätta” och ”Det vet jag inte”. Flertalet gånger när åklagaren under rättegångarna ställer frågor till Schürrer blir svaret ofta i stället: ”Det säger du”. Schürrer verkar förvirrad när hon svarar på frågor och ändrar sina utsagor.

”Här trotsar Christine Schürrer, 32, hovrättens domare. Trots sju tillsägelser fortsatte hon att läsa innantill från förhørsutskrifter när hon skulle svara på frågor” (Karlsson 2008).

Under ett förhör med åklagaren har Schürrer med sig anteckningar från tidigare förhör där det står ord för ord vad hon tidigare har sagt och som hon läser innantill när hon svarar på åklagarens frågor. Åklagaren ber Schürrer lägga ifrån sig förhørsutskrifterna, vilket hon inte gör. Hovrättens domare ber Schürrer sex gånger att lägga ifrån sig förhørsutskrifterna, men Schürrer trotsar domaren och låter förhørsutskrifterna vara kvar. Efter den sjunde tillsägelsen lägger Schürrer till slut ifrån sig förhørsutskrifterna.

5.2 Nonchalant

”Christine Schürrer tittade ner i några papper medan åklagaren berättade om bevisningen i målet och lyfte sällan blicken mot de andra i rättssalen” (Nannini Nilsson 2008a).

Det beskrivs flitigt i artiklarna om hur Schürrer mestadels av tiden under rättegångarna sitter och antingen kollar ner i några anteckningar och sin dagbok eller läser ur dessa. Hon ger inte mycket uppmärksamhet på det som händer runt omkring henne inne i rättssalen. Hon tittar upp emellanåt för att sedan titta ner i anteckningarna igen.

”Christine Schürriers nonchalanta beteende i hovrätten förbryllar /.../ Det ser ut som om hon njuter av att hålla de andra på halster” (Axelsson 2008).

Schürriers beteende under rättegångarna beskrivs i många av artiklarna som nonchalant. Det beskrivs också i många av artiklarna om hur hon ”psykar” de andra i rätten, speciellt Emma Jangestig, och att hon verkar njuta av att utföra dessa psykningar.

”Den som är oskyldig, eller kämpar för att bli trodd på som oskyldig, skulle aldrig bete sig som hon gör i rättssalen. Den tyska kvinnan lägger all sin energi på att verka oberörd. I går gäspade hon stort mitt i den förra pojkvännens berättelse om hur han kom hem och hittade sin sambo och hennes barn sönderslagna i hallen” (Svensson 2008).

Det nonchalanta beteendet beskrivs som ett extremt udda beteende för någon som påstår sig vara oskyldig till de brott som Schürrer sitter åtalad för. Hon spelar oberörd, småpratar med sin advokat och häktesvakterna och verkar allmänt ointresserad av vad som händer runt omkring henne. Ett annat ord som används för att beskriva hennes beteende är iskallt.

5.3 Besatt och manipulativ

”Under hela tiden sedan vi bröt upp i januari 2007 har jag känt att hon inte kan släppa mig. De här kontakterna fortsätter att komma. Det känns olustigt att hon fortsätter trots att jag har sagt att jag har gått vidare i mitt liv /.../ Samtidigt tyckte jag att det var obehagligt att hon gjort ytterligare ett kontaktförsök” (Wiman 2008a).

Tyskan har tidigare haft ett kort förhållande med sambon till Emma Jangestig, offrens mamma och offret för mordförsöket. Sambon förklarar gång på gång att Schürrer inte har kunnat släppa att det tog slut mellan dem och att hon flera gånger sökt kontakt med honom efter brytningen, vilket han ansåg var obehagligt.

”Det är uppenbart att hon har varit besatt av sin förre pojkvän, en besatthet som över tid har trappats upp och övergått till en avancerad form av förföljelse med starka manipulativa inslag”, skriver hovrätten (Lisinski 2009).

”Hovrätten skriver att det är uppenbart att Schürrer varit besatt av den före detta pojkvännen, en besatthet som över tid har trappats upp och övergått till avancerad förföljelse med manipulativa inslag. Mamman och barnen har stått i vägen för att kvinnan ska kunna ha ett förhållande och liv med den före detta pojkvännen” (Livstid för Arbogamord 2009).

Tyskans upprepade försök till kontakt och uppmärksamhet från Emma Jangestigs sambo beskrivs som en besatthet som trappats upp för att övergå i en typ av förföljelse som innehåller manipulativa inslag. När Schürrer får reda på att sambon gått vidare och flyttat ihop med Emma Jangestig och hennes två små barn trappas denna besatthet upp och en

person ska ha hört henne antyda att situationen skulle kunna lösas bara Emma och hennes barn försvann ur vägen för Schürrer.

5.4 Ler och småskrattar

”Häktesvakten satte på handfängsel, då log Schürrer och ryckte på axlarna /.../ När hon gick förbi höjde hon på ögonbrynen och log igen” (Johansson & Karlsson 2008).

Förutom psykningar och ett allmänt nonchalant beteende beskrivs också väldigt ingående hur Schürrer ler och småskrattar hånfullt under rättegångarna. När Emma Jangestig lämnat sitt vittnesmål psykar Schürrer henne så pass mycket att Schürrer får lämna salen, vilket hon gör med ett hånfullt leende på läpparna.

”Tyskan skrattade igen /.../ Christine Schürrer skrattade tillsammans med sin försvarare och tycktes road” (Julander 2008).

Schürrer verkar enligt artiklarna ta hela situationen med en nypa salt. Schürrer pratar och skrattar med både häktesvakterna och sin advokat och verkar många gånger väldigt road, vilket av artiklarna framgår som ett extremt olämpligt beteende med tanke på vad hon sitter misstänkt för.

5.5 Trevlig under rättspsykiatriska undersökningen

”Enligt uppgifter till Aftonbladet har hon konsekvent vägrat att svara på utredningsteamets frågor. I övrigt har hon varit trevlig mot personalen” (Johansson & Edblom 2008).

Inte förrän artiklarna handlar om den rättspsykiatriska undersökningen som Schürrer genomgick kommer några positiva sidor fram i beskrivningarna av Schürrer. Hon beskrivs av utredningsteamets personal för den rättspsykiatriska undersökningen som trevlig och skämtsam, men höll sig mest för sig själv.

”Under utredningstiden var Schürrer genomgående vänlig men bestämd, skriver hennes läkare” (Andersson 2008).

Även Schürrers läkare under den rättspsykiatriska undersökningen skriver i sitt utlåtande att Schürrer varit vänlig, men bestämd. Bestämd i den fråga att hon ansett att hon inte behöver göra en rättspsykiatrisk undersökning då hon anser sig vara oskyldig.

6. Diskussion och analys

Detta avsnitt är upplagt efter de tre frågeställningarna denna uppsats har. Varje frågeställning besvaras var och en för sig och sedan kommer en diskussion och slutord.

6.1 Framställs Christine Schürrer som ett offer eller som en brottsling i svenska dagstidningar?

De artiklar som använts i denna uppsats framställer Christine Schürrer utan tvivel som en brottsling. Detta framkommer väldigt tydligt i ca 40 av de 47 artiklarna. Man väljer i många fall att beskriva henne med många tilläggsord, vilket gör att hon i media framstår som en skyldig brottsling. Tilläggsord som används för att beskriva henne är t.ex. ”hånfull”, ”nonchalant”, ”besatt”, o s v. Schürrer hade troligen inte framställts lika mycket som en skyldig brottsling om inte dessa tilläggsord använts. Hur många gånger jag än går igenom de olika artiklarna är det svårt att finna något annat sätt att förklara hur Christine Schürrer framställs i media, än att hon är en brottsling som begått ett mycket hemskt brott och som själv vägrar ta något som helst ansvar för det inträffade.

6.2 Hur framställs Christine Schürriers agerande i rätten?

Schürriers agerande i rätten framställs av journalisterna till artiklarna av ett antal olika negativa ord och uttryck. Det ska tilläggas att det inte skrivs något positivt alls om Schürriers agerande i rätten, utan det är rakt igenom negativt. Hennes agerande beskrivs som nonchalant, iskallt, hånfullt och liknande. Utifrån artiklarna får man rakt igenom en negativ bild av Schürrer, då varje negativt beteende flitigt rapporteras av journalisterna. Schürrer förnekar att hon skulle vara inblandad i mordet på Max och Saga, men har ändå ingen bra förklaring till varför hon befann sig i Arboga vid tiden för mordet. I och med att hennes agerande i rättssalen beskrivs som iskallt, hånfullt och liknande förnekar hon att dåden hon utfört har gett någon skada och även att det inte finns några offer, eftersom hon på fullaste allvar nekar till handlingarna hon sitter åtalad för.

6.3 Hur framställs Christine Schürriers agerande under den rättspsykiatriska undersökningen?

Schürriers beteende och agerande under den rättspsykiatriska undersökningen beskrivs med ord och begrepp som inte samarbetsvillig, vägrar svara på frågor och liknande, men hon beskrivs av personalen som trevlig och vänlig, men bestämd. Då Schürriers beteende och agerande under den rättspsykiatriska undersökningen inte kunde övervakas av media blir det personalens ord som får beskriva hennes beteende och agerande. Det kan vara därför som det först är då det står någonting någorlunda positivt om Schürriers beteende och agerande eftersom journalisternas egna åsikter inte spår på. Schürrier vägrar samarbeta och vill inte genomföra en rättspsykiatrisk undersökning då hon anser att hon till slut kommer anses vara oskyldig och kommer att släppas fri. Schürrier förnekar fortfarande ansvar för händelsen, att hon skapat skada eller offer.

6.4 Diskussion

Om man går tillbaka och tittar på den tidigare forskningen om barnamord och kvinnliga mördare ser vi att när barnamord begås är det i omkring nio fall av tio någon av barnets föräldrar som är förövaren. Vi ser också att kvinnliga mördare nästan alltid mördar människor som för de inte är helt främmande och vanligen är det oftast deras man, pojkvän eller sambo som de mördar. Arbogamorden och Christine Schürrier skiljer sig dramatiskt från vad som anses vara en ”normal” kvinnlig mördare. Dels för att kvinnliga mördare vanligtvis mördar människor som för de inte är helt främmande (Edvardsson 2012, s. 25), dels för att när barn mördas så används oftast inte några tillhyggen för att döda (Janson, Moniruzzaman & Hjern 2013). Schürrier mördar två för henne okända barn och försöker mörda barnens mamma. Detta händer i princip aldrig i Sverige.

Som Edvardsson (2012, ss. 12, 25) skriver så är det vanligt att media rapporterar väldigt mycket om händelser där kvinnor mördar. Detta stämmer överens även i detta fall då Arbogamorden och Christine Schürrier blev ett mycket uppmärksammat fall. Både Edvardsson (2012) och Gurian (2011) beskriver kvinnor som mördar som avvikande från det som anses vara en ”normal” kvinna i samhället. De ord och framställningar som görs beträffande Christine Schürrier i media är starkt negativa. Utifrån Gurians (2011) sju framställningar kan

man se att nästan alla framställningar stämmer in på hur Christine Schürrer framställs. Schürrer framställs som en ond kvinna (Gurian 2011, s. 13) med hjälp av ord som nonchalant, besatt och manipulativ, som Svarta änkan (Gurian 2011, s. 16) genom att hon fått smeknamnet Arbogamörderskan och även som den mentalt sjuka kvinnan (Gurian 2011, s. 17) genom att hennes agerande beskrivs som manipulativt och hon beskrivs även som en lögnare som ändrar sin egen historia hela tiden.

Utifrån den diskursanalys som har gjorts i denna uppsats kan man se att framställningen av Christine Schürrer i media har lett till att en mycket negativ och skrämmande bild av Christine Schürrer har skapats. Detta kan ha uppstått som en följd av den maktrelation som utspelade sig mellan media och Christine Schürrer (Winther Jørgensen & Phillips 2000, ss. 70-71, 79). Genom att media har makten att nästan skriva vad som helst kan de välja hur de vill framställa Christine Schürrer, vilket kan ge en snedvriden bild av hur verkligheten faktiskt ser ut.

6.5 Slutord

I och med att Arbogamorden och Christine Schürrer är ett extremt ovanligt fall fick det mycket publicitet i media. Artiklarna om Arbogamorden och Christine Schürrer är väldigt informativa om vad som händer under rättegångarna, men de influeras även väldigt mycket av journalisterna själva. Det används väldigt mycket tilläggsord när man beskriver Schürrer och hennes beteende och agerande.

Problemet som uppstår vid så här extrema fall är att vi i befolkningen får en snedvriden bild av hur ovanligt det faktiskt är med kvinnliga mördare och barnamord i Sverige när sådana här fall får så mycket publicitet i media. Jag tror det skulle behövas mer forskning om hur kvinnliga mördare och barnamord bör framställas i media så att det inte ger en felaktig bild av hur verkligheten ser ut. Sedan kommer media alltid att rapportera om sådant som är avvikande och extremt i och med att dessa nyheter säljer. Journalister bör dock inte i alltför stor mån lägga in egna åsikter i de artiklar de skriver, i varje fall inte beträffande nyhetsrapporteringen, utan redogöra för fakta och beskriva dessa på ett neutralt och objektivt sätt.

Referenslista

Tryckta källor

- Bergström, G. & Boréus, K. (2012). *Textens mening och makt - metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur.
- Cauffman, E. (2008). Understanding the Female Offender i *The Future of Children*, 18 (2), ss. 119-142.
- Edvardsson, A. (2012). *Kvinnor som mördar – ett diskursanalytiskt perspektiv*. Kandidatuppsats, Uppsala Universitet. Uppsala: Uppsala Universitet.
- Fairclough, N. (2000). *New Labour, New Language?* London: Routledge.
- Hirschi, T. (2002). *Causes of delinquency*. New Jersey: Transaction Publishers.
- Janson, S., Moniruzzaman, S. & Hjern, A. (2007). Kan barnamord förebyggas? i *Läkartidningen*, 19 (104), ss. 776-781.
- Roe-Sepowitz, D. (2007). Adolescent Female Murderers: Characteristics and Treatment Implications i *American Journal of Orthopsychiatry*, 3 (77), ss. 489-496.
- Sykes, G., & Matza, D. (1957). Techniques of Neutralization: A Theory of Delinquency. *American Sociological Review*, 22(6), ss. 664-670.
- Westfelt, L. (2014). Dödligt våld. I Hatscheks *Kriminalstatistik 2013*, rapport 2014:18. Stockholm: Fritzes.
- Winther Jørgensen, M., & Phillips, L. (2000). *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur.

Elektroniska källor

- Brottsförebyggande rådet, BRÅ (2015). *Mord och dråp*, 18 maj. <http://www.bra.se/bra/brott-och-statistik/mord-och-drap.html> [Hämtad 2015-06-11]
- Gurian, E. (2011). Media portrayals of female homicide offenders. *Prison Service Journal*, 194, ss. 14-20.
- Jewkes, Y. (2011). *Media & crime*. London: SAGE Publications. E-bok.
- Kvinna misstänks ha dödat barn (2013). *SvD Nyheter*, 17 juni. http://www.svd.se/nyheter/inrikes/kvinna-misstanks-ha-dodat-barn_8271970.svd [Hämtad 2015-04-29]
- Meyer, U. (2011). "Ovanligt att barn mördas", 11 juli. <http://www.vk.se/543868/ovanligt-att-barn-mordas> [Hämtad 2015-06-11]
- Palmkvist, P. (2009). *Sällsynt med kvinnor som dödar*, 11 juli. <http://www.dn.se/nyheter/sverige/sallsynt-med-kvinnor-som-dodar/> [Hämtad 2015-06-11]
- Rying, M. (2010). *Kvinnor som dödar – extremt få och blir allt färre*. <http://www.bra.se/bra/nytt-fran-bra/arkiv/apropa/2010-12-01-kvinnor-som-dodar---extremt-fa-och-bliir-allt-farre.html> [Hämtad 2015-06-11]
- Vetenskapsrådet. *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. <http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf> [Hämtad 2015-04-13]

Artiklar

- Andersson, C. (2008a). *Tyskans hemliga liv*, 25 september.
<http://www.expressen.se/nyheter/tyskans-hemliga-liv/> [Hämtad 2015-06-11]
- Andersson, C. (2008b). *Tyskan inte allvarligt störd*, 25 september.
<http://www.expressen.se/nyheter/tyskan-inte-allvarligt-stord/> [Hämtad 2015-06-11]
- Andersson, C. (2009). *Emmas vänner om tyskan: Hon var konstig*, 9 januari.
<http://www.expressen.se/nyheter/emmas-vanner-om-tyskan-hon-var-konstig/> [Hämtad 2015-06-11]
- Arbogamorden på nytt i rätten (2008). *UNT*, 4 december.
<http://www.unt.se/omvarld/arbogamorden-pa-nytt-i-ratten-245678.aspx> [Hämtad 2015-04-15]
- Arbogatragedin – dag för dag (2008). *Expressen*, 29 augusti.
<http://www.expressen.se/nyheter/arbogatragedin---dag-for-dag/> [Hämtad 2015-06-11]
- Axelsson, H. (2008). *Experterna om Schürrers kyliga sätt i rättssalen*, 6 december.
<http://www.aftonbladet.se/nyheter/arbogamorden/article11585825.ab> [Hämtad 2015-04-16]
- Baas, D. & Karlsson, M. (2008a). *Tyskan ord för ord om Arbogamorden*, 20 juli.
<http://www.expressen.se/nyheter/tyskan-ord-for-ord-om-arbogamorden/> [Hämtad 2015-06-11]
- Baas, D. & Karlsson, M. (2008b). *Polisen: Hon ljuger*, 20 juli.
<http://www.expressen.se/nyheter/polisen-hon-ljuger/> [Hämtad 2015-06-11]
- Behdjou, B. (2008). *Schürrer vägrar berätta detaljer*, 15 december.
<http://www.expressen.se/nyheter/schurrer-vagr-ar-beratta-detaljer/> [Hämtad 2015-06-11]
- Cantwell, O. (2008). *En dag sätter Emma sig upp och stönar: Var är Saga?*, 31 augusti.
<http://www.aftonbladet.se/nyheter/arbogamorden/article11500872.ab> [Hämtad 2015-04-16]
- Cordenius, M. (2008). *Tyskan inte psykiskt störd*, 25 september.
<http://www.aftonbladet.se/nyheter/arbogamorden/article11520518.ab> [Hämtad 2015-04-16]
- Cristiansson, T. (2008). *De är Nordens farligaste kvinnor*, 7 september.
<http://www.expressen.se/nyheter/de-ar-nordens-farligaste-kvinnor/> [Hämtad 2015-06-11]
- Dåligt bevisläge för Arbogamorden (2008). *UNT*, 13 juni. <http://www.unt.se/omvarld/daligt-bevislage-for-arbogamorden-214836.aspx> [Hämtad 2015-04-15]
- Edblom, K. (2008). *NN – en bastard som jag älskar*, 5 december.
<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article11584860.ab> [Hämtad 2015-04-16]
- Försvarets 10 argument (2008). *Aftonbladet*, 26 augusti.
<http://www.aftonbladet.se/nyheter/arbogamorden/article11496373.ab> [Hämtad 2015-04-16]
- Gustafsson, O. (2008). *Vittne hörde tyskan mordhota barnen*, 1 december.
<http://www.expressen.se/nyheter/vittne-horde-tyskan-mordhota-barnen/> [Hämtad 2015-06-11]
- Håård, L. (2008). *Så blev tyskan en mördare – Lennart Håård om den gåtfulle Christine Schürrer som mördade två barn i Arboga*, 26 oktober.
<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article11548175.ab> [Hämtad 2015-04-16]
- Johansson, A. & Edblom, K. (2008). *Tyskan vägrar svara på frågor*, 24 september.
<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article11519923.ab> [Hämtad 2015-04-16]
- Johansson, S. & Hellberg, M. (2008). *Christine bröt ihop*, 27 augusti.
<http://www.expressen.se/nyheter/christine-brot-ihop/> [Hämtad 2015-06-11]
- Johansson, S., Josefsson, J. & Karlsson, M. (2008). *Tyskan i bråk på psyket*, 23 september.
<http://www.expressen.se/nyheter/tyskan-i-brak-pa-psyket/> [Hämtad 2015-06-11]

Johansson, S. & Karlsson, M. (2008). *Arbogamamman knäcktes av tyskan*, 6 december. <http://www.expressen.se/nyheter/arbogamamman-knacktes-av-tyskan/> [Hämtad 2015-06-11]

Johansson, S. & Näslund, A-S. (2008). *Tyskans iskalla taktik inför mötet med mamman*, 4 december. <http://www.expressen.se/nyheter/tyskans-iskalla-taktik-infor-motet-med-mamman/> [Hämtad 2015-06-11]

Joo, N. (2008). *Därför kan hon skratta*, 27 augusti. <http://www.expressen.se/nyheter/darfor-kan-hon-skratta/> [Hämtad 2015-06-11]

Josefsson, J. & Baas, D. (2008). *Tyskan många olika ansikten*, 28 augusti. <http://www.expressen.se/nyheter/tyskan-manga-olika-ansikten/> [Hämtad 2015-06-11]

Karlsson, M. (2008). *Schürrer tillsagd av domaren sju gånger*, 19 december. <http://www.expressen.se/nyheter/schurrer-tillsagd-av-domaren-sju-ganger/> [Hämtad 2015-06-11]

Julander, O. (2008). *Tyskan skrattade i rätten igen*, 4 december. <http://www.expressen.se/nyheter/tyskan-skrattade-i-ratten-igen/> [Hämtad 2015-06-11]

Lisinski, S. (2009). *Arbogamamman andas ut*, 17 februari. <http://www.dn.se/arkiv/nyheter/arbogamamman-andas-ut> [Hämtad 2015-04-15]

Lisinski, S. & Thorén, C. (2009). *Schürrer döms till livstids fängelse*, 16 februari. <http://www.dn.se/nyheter/sverige/schurrer-doms-till-livstids-fangelse/> [Hämtad 2015-04-15]

Livstid för Arbogamord (2009). *UNT*, 16 februari. <http://www.unt.se/omvarld/livstid-for-arbogamord-258013.aspx> [Hämtad 2015-04-15]

Livstids fängelse för Arbogamorden (2009). *UNT*, 16 februari. <http://www.unt.se/omvarld/livstids-fangelse-for-arbogamorden-258018.aspx> [Hämtad 2015-04-15]

Martikainen, R., Wik, K. & Rex, M. (2008). *Kvinna misstänks för Arbogamorden – jagas i Tyskland*, 20 mars. <http://www.expressen.se/nyheter/kvinna-misstanks-for-arbogamorden---jagas-i-tyskland/> [Hämtad 2015-06-11]

Mattsson, A. (2008). *Misstänkt för Arbogamorden fortsätter att tiga*, 31 mars. <http://www.expressen.se/nyheter/misstankt-for-arbogamorden-fortsatter-att-tiga/> [Hämtad 2015-06-11]

Munck, A. (2008). *Åtalad för Arbogamorden nekade under hård press*, 6 augusti. <http://www.dn.se/arkiv/nyheter/atalad-for-arbogamorden-nekade-under-hard-press-1> [Hämtad 2015-04-15]

Nannini Nilsson, D. (2008a). *Här skrattar hon i rätten*, 4 december. <http://www.aftonbladet.se/nyheter/arbogamorden/article11584728.ab> [Hämtad 2015-04-16]

Nannini Nilsson, D. (2008b). *"Jag minns hur hon ler i hallen"*, 5 december. <http://www.aftonbladet.se/nyheter/arbogamorden/article11585129.ab> [Hämtad 2015-04-16]

Petersson, J. & Tures, E. (2008). *Tyska kvinnan skyldig*, 26 augusti. <http://www.unt.se/omvarld/tyska-kvinnan-skyldig-226753.aspx> [Hämtad 2015-04-23]

Rex, M. (2008). *Misstänkt Arbogamördare vill inte till Sverige*, 22 mars. <http://www.expressen.se/nyheter/misstankt-arbogamordare-vill-inte-till-sverige/> [2015-06-11]

Svensson, B. (2008a). *Britta Svensson: Som en trotsig högstadiellev*, 19 december. <http://www.expressen.se/nyheter/britta-svensson-som-en-trotsig-hogstadiellev/> [Hämtad 2015-06-11]

- Svensson, B. (2008b). *Britta Svensson: Christine Schürerer bryr sig inte särskilt mycket – och gäspar i rätten*, 12 december. <http://www.expressen.se/nyheter/britta-svensson-christine-schurerer-bryr-sig-inte-sarskilt-mycket---och-gaspar-i/> [Hämtad 2015-06-11]
- Styvpappans förtvivalde rop på hjälp (2008). *UNT*, 4 december. <http://www.unt.se/omvarld/styvpappans-fortvivalde-rop-pa-hjalp-236676.aspx> [Hämtad 2015-04-23]
- Wagner, J. (2008a). *Tyskan: "Hemskt sitta oskyldigt häktad"*, 2 maj. <http://www.expressen.se/nyheter/tyskan-hemskt-sitta-oskyldigt-haktad/> [Hämtad 2015-06-11]
- Wagner, J. (2008b). *20 siffror som kan lösa Arbogamorden*, 1 april. <http://www.expressen.se/nyheter/20-siffror-som-kan-losa-arbogamorden/> [Hämtad 2015-06-11]
- Wiman, E. (2008a). *Sambon om förhållandet*, 9 december. <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article11588615.ab> [Hämtad 2015-04-16]
- Wiman, E. (2008b). *Livstid för morderna på Max och Saga*, 14 oktober. <http://www.aftonbladet.se/nyheter/arbogamorden/article11551030.ab> [Hämtad 2015-04-16]
- Åklagarens 10 argument (2008). *Aftonbladet*, 26 augusti. <http://www.aftonbladet.se/nyheter/arbogamorden/article11496370.ab> [Hämtad 2015-04-16]
- Öhman, A. (2008). *Här är förhöret med tyskan – ord för ord*, 7 augusti. <http://www.expressen.se/nyheter/har-ar-forhoret-med-misstankta-tyskan---ord-for-ord/> [Hämtad 2015-06-11]
- Österberg, T. (2008). *Tyska omhäktad för Arbogamorden*, 27 juni. <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article12027216.ab> [Hämtad 2015-04-16]